

ZULFIYAXONIM MUHABBAT VA IJOD UYG'UNLIGI

Aminboyeva Shaxrizoda Oybek qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Davolash ishi fakulteti talabasi

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Olmazor t., Toshkent sh., O'zbekiston.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14739319>

Hamid Olimjonning Hayot Yo'li

Zulfiyaxonimning Hayot Yo'li

Muhabbat va Ijodiy Hamkorlik

Fojiali Ayriliq

Adabiyotga Qo'shgan Hissasi

“Bahor Bahonasida”

O'zbek adabiyoti tarixida Zulfiyaxonim va Hamid Olimjonning nomlari nafaqat ularning ijodi, balki bir-birlariga bo'lgan samimiy muhabbatlari va mustahkam oilaviy hayotlari bilan ham yodda qoladi. Ularning hayot yo'li va ijodlari adabiyot ixlosmandlariga ilhom manbai bo'lib kelmoqda.

Hamid Olimjonning Hayot Yo'li

Hamid Olimjon 1909-yil 12-dekabrda Jizzaxning Do'stlik qishlog'ida tug'ilgan. Uning ijodiy yo'li 20-yillarda boshlangan bo'lib, dastlabki she'rlarida xalq dostonlari va xalq og'zaki ijodi ta'siri sezilgan. Hamid Olimjonning she'riyati ijtimoiy masalalarni yoritish, inson qalbining o'zgacha go'zalliklarini ko'rsatish va milliy g'ururni tarannum etish bilan ajralib turadi. Uning **“O'zbekiston”, “Sen yetim emassan”, “Oltin vodiya shabadalar”** kabi she'rlari xalq qalbidan joy olgan. Hamid Olimjon o'zbek adabiyotiga faqat shoira emas, balki dramaturg va folklorshunos sifatida ham katta hissa qo'shdi. Ayniqsa, uning xalq dostonlarini qayta ishlashi va ularni zamonaviy adabiyotga olib kirishi adabiyot rivojida alohida ahamiyatga ega.

Zulfiyaxonimning Hayot Yo'li

Zulfiya 1915-yil 1-mart kuni Toshkentda tug'ilgan. U yoshlikdan kitobga va she'rga mehr qo'ygan bo'lib, uning ilk she'riy to'plami **“Hayot varaqlari”** 1932-yilda nashr etildi. Zulfiya o'z ijodida ayollarning jamiyatdagi o'rni, muhabbat, tabiat va inson qalbining nafis tuyg'ularini kuyladi. U o'zining samimiy, hayotiy she'rlari bilan nafaqat o'zbek xalqi, balki xalqaro kitobxonlar orasida ham tanildi. Zulfiya hayotida Hamid Olimjonning tutgan o'rni alohida bo'ldi.

Shoiraning she'rlaridagi lirik ohang va chuqur mazmun uning ijodiga bo'lgan e'tiborning ortishiga sabab bo'ldi.

Muhabbat va Ijodiy Hamkorlik

Hamid Olimjon va Zulfiya 1935-yilda turmush qurishdi. Ularning muhabbati nafaqat oila qurish, balki bir-birlarini ijodiy jihatdan qo'llab-quvvatlashga asoslandi. Hamid Olimjon Zulfiya ijodiga ilhom bag'ishlab, uni rag'batlantirgan bo'lsa, Zulfiya Hamid Olimjonning xalqona she'riy ohanglarini yanada boyitgan. Ularning muhabbatiga bag'ishlangan she'rlar ham ko'plab kitobxonlar qalbini zabt etdi. Masalan, Hamid Olimjonning Zulfiyaga bag'ishlab yozgan lirik she'rlari va Zulfiyaning turmush o'rtog'i vafotidan keyin yozgan ehtirosli va chuqur dardli asarlari o'zbek adabiyotining oltin xazinasidan joy olgan.

Fojiali Ayriliq

1944-yilda Hamid Olimjon avtomobil halokatida hayotdan ko'z yumdi. Bu voqea Zulfiyaxonimning hayotida katta iz qoldirdi. Shoira umrining oxirigacha Hamid Olimjonni xotirlab, unga bag'ishlab she'rlar yozdi. **“Yodga olish”, “Sen bor joyda”, “Xotiralar”** kabi she'rlari orqali u sevgan insonining hayotdagi va ijoddagi o'rnini teran his-tuyg'ular bilan ifoda etdi.

Adabiyotga Qo'shgan Hissasi

Hamid Olimjon va Zulfiyaxonimning ijodi bir-birini boyitgan. Ularning asarlarida insonning jamiyatdagi o'rnini, milliy qadriyatlar va sevgi mavzulari chuqur yoritilgan. Bugungi kunda ularning nomlari abadiylashtirilib, ko'chalarga, maktablarga va adabiy tadbirlarga berilgan.

Hamid Olimjon va Zulfiyaxonim – muhabbat, ijod va hayot uyg'unligining yorqin namunasi. Ularning hayoti va ijodlari, bir-birlariga bo'lgan hurmat va sevgi munosabatlari adabiyot ixlosmandlari uchun o'rnak bo'lib qolmoqda. Ularning sevgi va ijodiy merosi asrlar davomida yashashda davom etadi.

Zulfiyaxonimning ijodida she'riyatidagi obrazlar, voqealar va hayotiy manzaralar hikoya elementlarini o'zida mujassam etib, o'quvchini chuqur mulohazaga chorlaydi. Quyida Zulfiyaxonim ijodining ruhidan ilhomlanib yozilgan qisqa hikoya namunasini keltiraman:

“Bahor Bahonasida”

Toshkentning bahoriy ertalablaridan biri. Ko'kda qushlar sayrash, gulzorlarni yashil qoplamaga burkab, quyoshning ilk nurlari borliqni yoritmoqda. Yosh qiz Sabohat tomorqasida, qo'lida kitob. Bu kitob unga Zulfiya opasining sovg'asi edi. “Kitobni o'qib, undagi dunyoni his qil, qizim,” degan edi shoira uni topshirar chog'ida.

Sabohat har bir satrni o‘qir ekan, Zulfiya opasining ovozi eshitayotgandek edi. She’rlar gulday ochilardi – ba’zan shirin bir orzu, ba’zan yurakka og‘ir toshday botgan dard. Uning eng sevimli she’ri tabiatga bag‘ishlangan edi. Shoir bu satrlarda ona yurtning ulug‘lar, bog‘larda gullar tilsiz shoir ekanini eslatardi. Bir kuni Sabohat, Zulfiya opasiga shunday savol berdi:

“Opajon, nega siz doim gullar haqida yozasiz?”

Shoir tabassum bilan unga qaradi:

“Chunki gul – xuddi odam qalbi kabi. Agar uni boqib, mehr bersang, u ochilib, atrofga hid taratadi. Ammo agar uni beparvo qoldirsang, quriydi. Biz ham qalbimizdagi mehr va samimiyatni asrashimiz, uni boshqalarga ulashishimiz kerak.”

O’sha kun Sabohat ham she’r yozishni boshladi. Zulfiya opasi unga ilhom bag‘ishlab, kitoblari orqali hayot haqidagi chin haqiqatlarni o‘rgatdi. Va Sabohat yuragida bir qat’iy niyat paydo bo‘ldi: uning ham qalami gul kabi ochilib, jamiyatga chiroy baxsh etishi kerak edi.

Bu hikoya Zulfiyaxonim she’riyatidagi samimiyat va insoniylik tamoyillarini aks ettirishga harakat qiladi. Uning ijodida har bir satr o‘quvchini o‘ylashga, orzu qilishga va o‘z qalbini tarbiyalashga undaydi.

REFERENCES

1. **Zulfiya. “Hayot varaqlari”** – Toshkent, 1932.
2. **Zulfiya. “Oydin kechalar”** – Toshkent, 1963.
3. **Zulfiya. “Xotiralar”** – Toshkent, 1974.
4. **Hamid Olimjon. “She’rlar”** – Toshkent, 1931.
5. **Hamid Olimjon. “Oltin vodiya shabadalar”** – Toshkent, 1940.
6. **“Zulfiya hayoti va ijodi”** – O‘zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, Toshkent, 2000.
7. **“Hamid Olimjonning adabiy merosi”** – O‘zbekiston yozuvchilar uyushmasi, Toshkent, 1985.
8. **Yuldashev H. “O‘zbek she’riyatining buyuk vakillari”** – Toshkent, 1990.
9. **“Zulfiya va Hamid Olimjon – sevgi va ijod timsoli”** – Toshkent davlat adabiyot va san’at instituti materiallari, Toshkent, 2015.
10. **Ziyodov M. “O‘zbek adabiyoti tarixi”** – Toshkent, 1978.